

Fri-
mær-
ker

Far-
ver

Filатели

**Farve er et visuelt sanseindtryk,
der opleves af mennesker,
når lys rammer øjet.**

**Farve opdeles i kategorier som
"rød", "blå", "gul" o.s.v.**

**Oplevelsen af den konkrete farve
er afhængig af bølgelængden
af det lys, der rammer øjets
stave og tappe.**

Farver gennem tiden

**Naturfarver
Jordfarver**

**Nye
farver**

**Kemiske
farver**

Tidernes morgen

Overgangstid

Moderne tid

1856

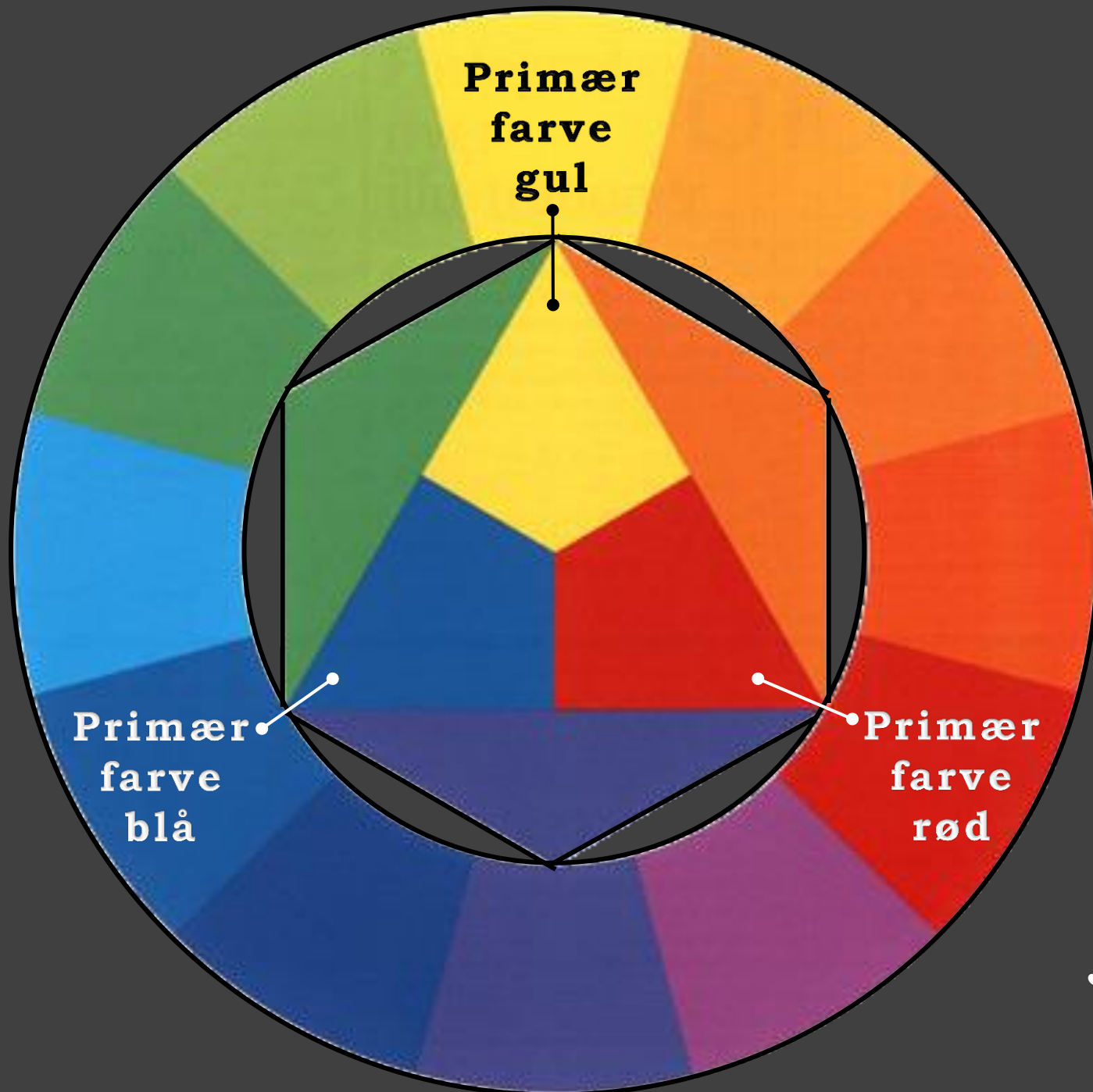
1880

Frimærkerne

Klassiske

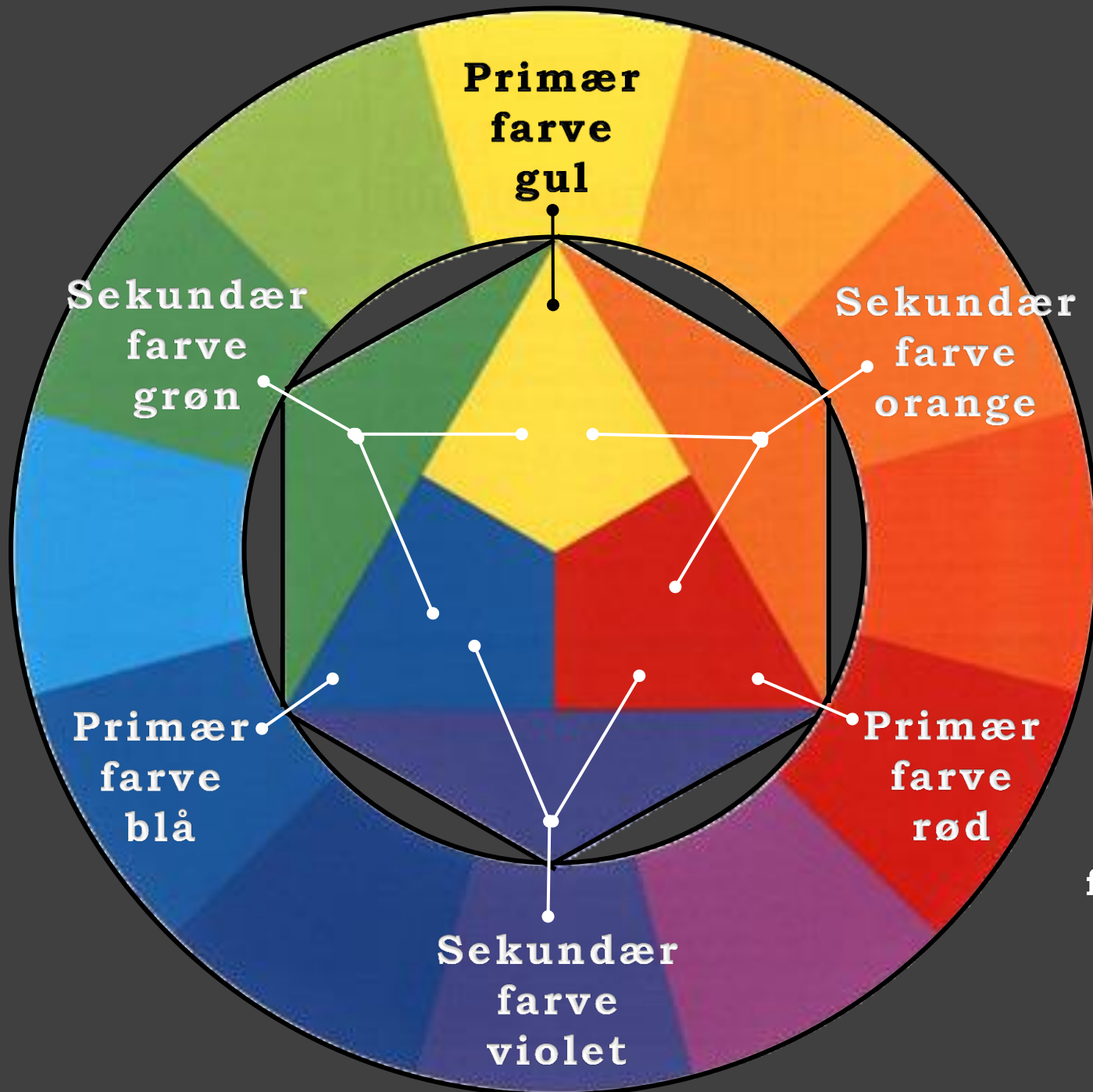
???

Øremærker

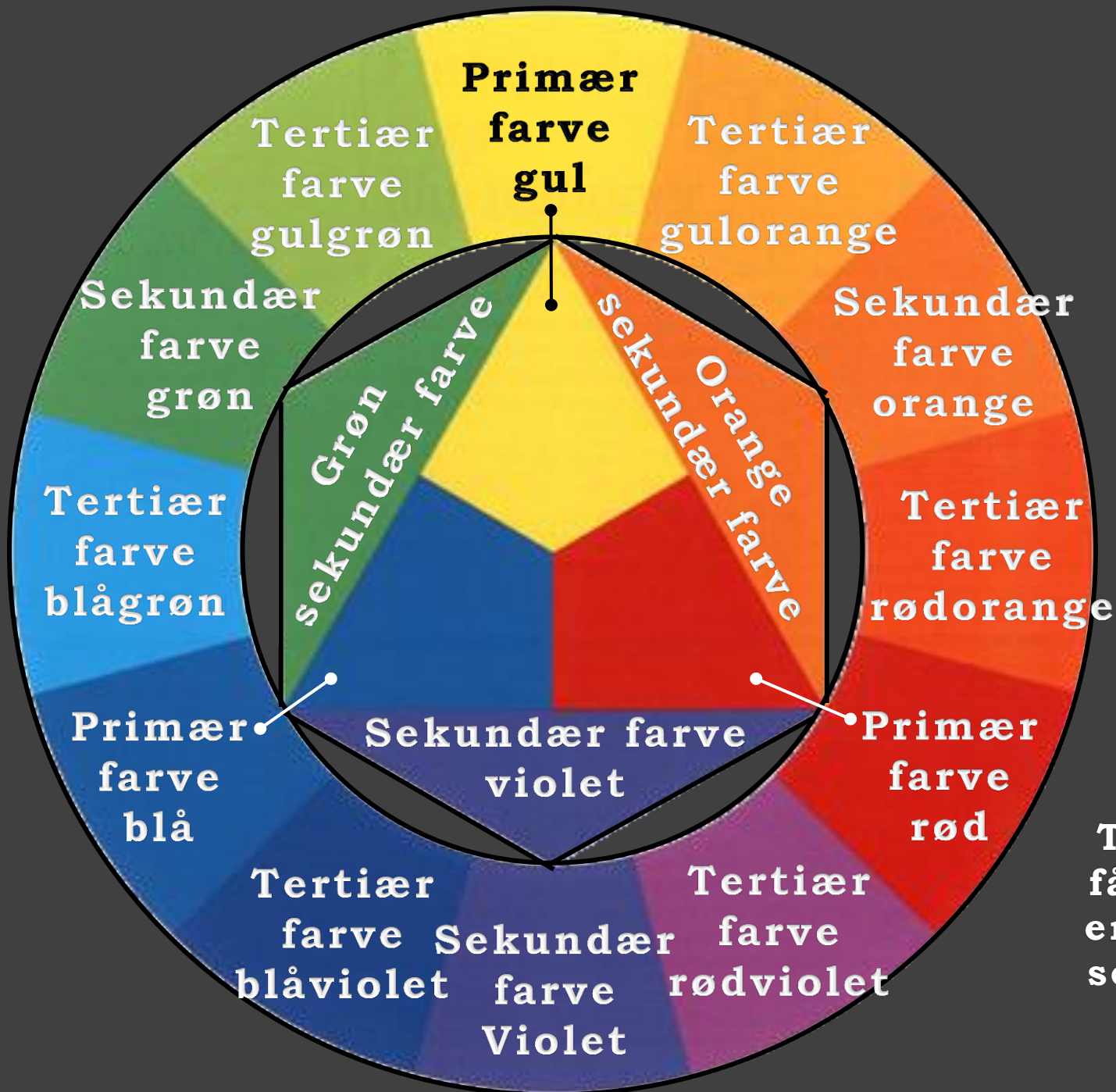

**Johannes
Itten
1888-1967**

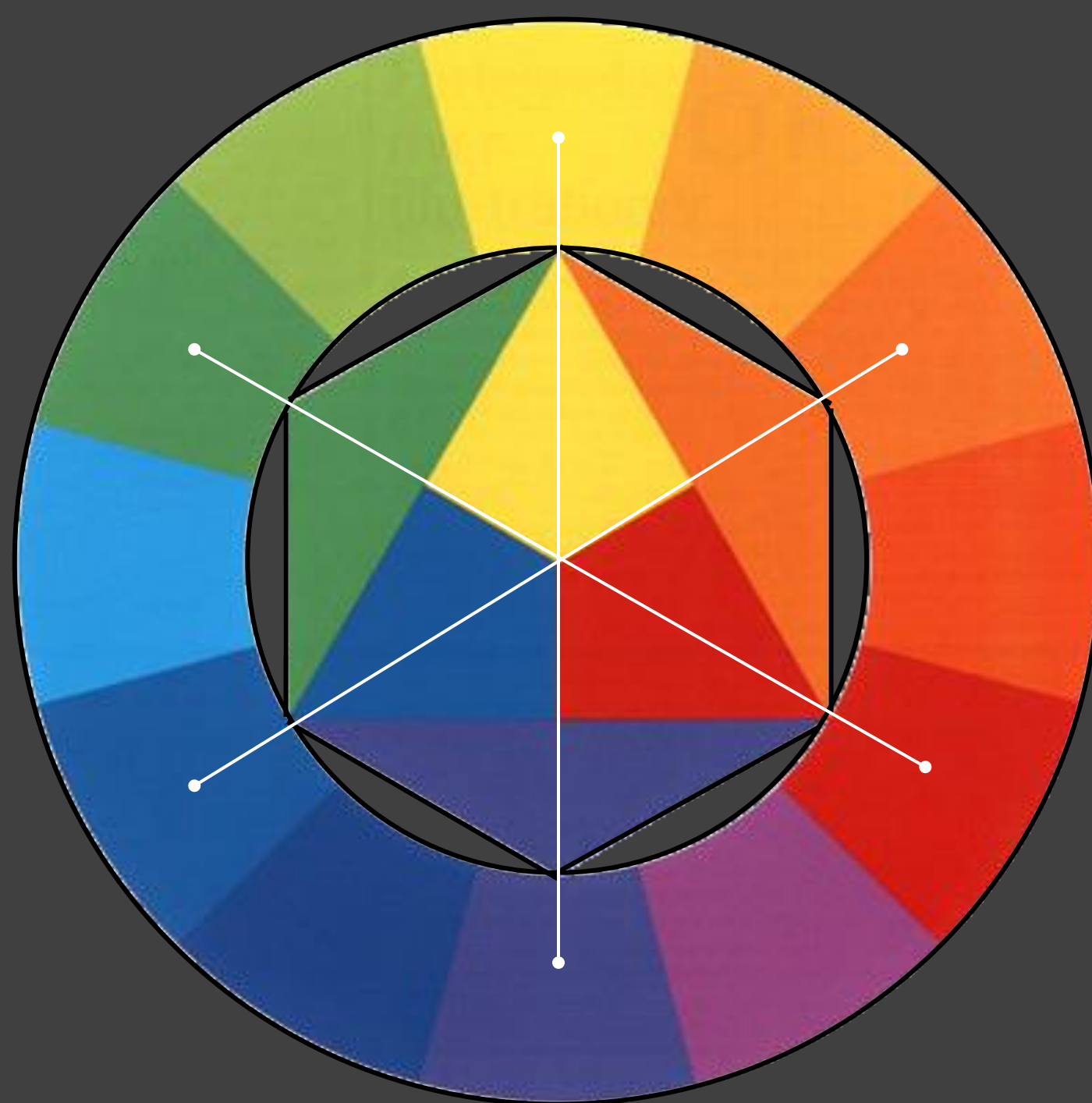
**Den tolvdelte
farvecirkel er
grundlaget for
Johannes Ittens
konstruktive
farvelære**

**Sekundære
farver fås ved at
blende 2
primære farver.**

Tertiære farver fås ved at bland en primær og en sekundær farve.

**Komplemen-
tærfarver er
farvepar, der
ved blanding i
passende for-
hold giver
hvid eller
akromatisk
grå.**

**Farvestofferne opløstes i
uopløselige farvelakker og blev
anvendt som trykfarver.**

**I starten kneb det med
lysægtheden – rene violette, blå,
blågrønne og ultramarine.**

**Først i 1869 blev der anlagt en
farvefabrik for bogtrykkerier i
København**

Tjærefarvernes opfinder

William Henry Perkin 1838-1907

Professor Justus von Liebig 1803-1873

De violette/lilla farver

Den lilla farve er en blanding af rød og blå. Udfaldet er helt afhængig af blandingsforholdet. Her en meget klar lilla.

Her en meget svag lilla – dårlig blanding/ikke lysægte. Violet udvundet af tjære fra 1856

De violette/lilla farver – ikke lysægte

Her en 48 sk lilla i bleg
udgave.
Farven er næsten
forsvundet.

Her en 50 øre tryk 1a.
For bleg?
Tryk 1b med mere farve.

De violette/lilla farver - lysægte

Her er blandingen af røde og blå farver lykkedes godt og resultatet er fin lilla.

Her er blandingen af røde og blå farver ikke lykkedes, idet resultatet er "vippet" over mod rød.

**Violet er en spektralfarve,
altså en naturlig farve.**

Lilla er en sekundær farve.

**Lilla konstrueres af
primærfarverne rød og blå.**

**Øjet se rødt og blåt,
men hjernen blander dem til lilla.**

**Violet og lilla misforstås tit af
mange, som at være den samme
farve. Det er det ikke.**

**Violet er de lilla toner,
der er mest blå.**

**Purpur er et farvestof med en
lilla farve. Det blev udvundet af
sneglen Nucella lapillus.**

**Lilla er farvetoner mellem rød og
blå, og omfatter blandt andet
indigo og violet.**

De violette/lilla farver

AFA/auktion:

Tryk 6 Purpurviolet

Tryk 7 Purpurlilla (omv.)

Tryk 8 Lys purpurlilla

› 1646/4113: [© 26] 1875. 12 ore
violet. LUXUSEKSEMPLAR

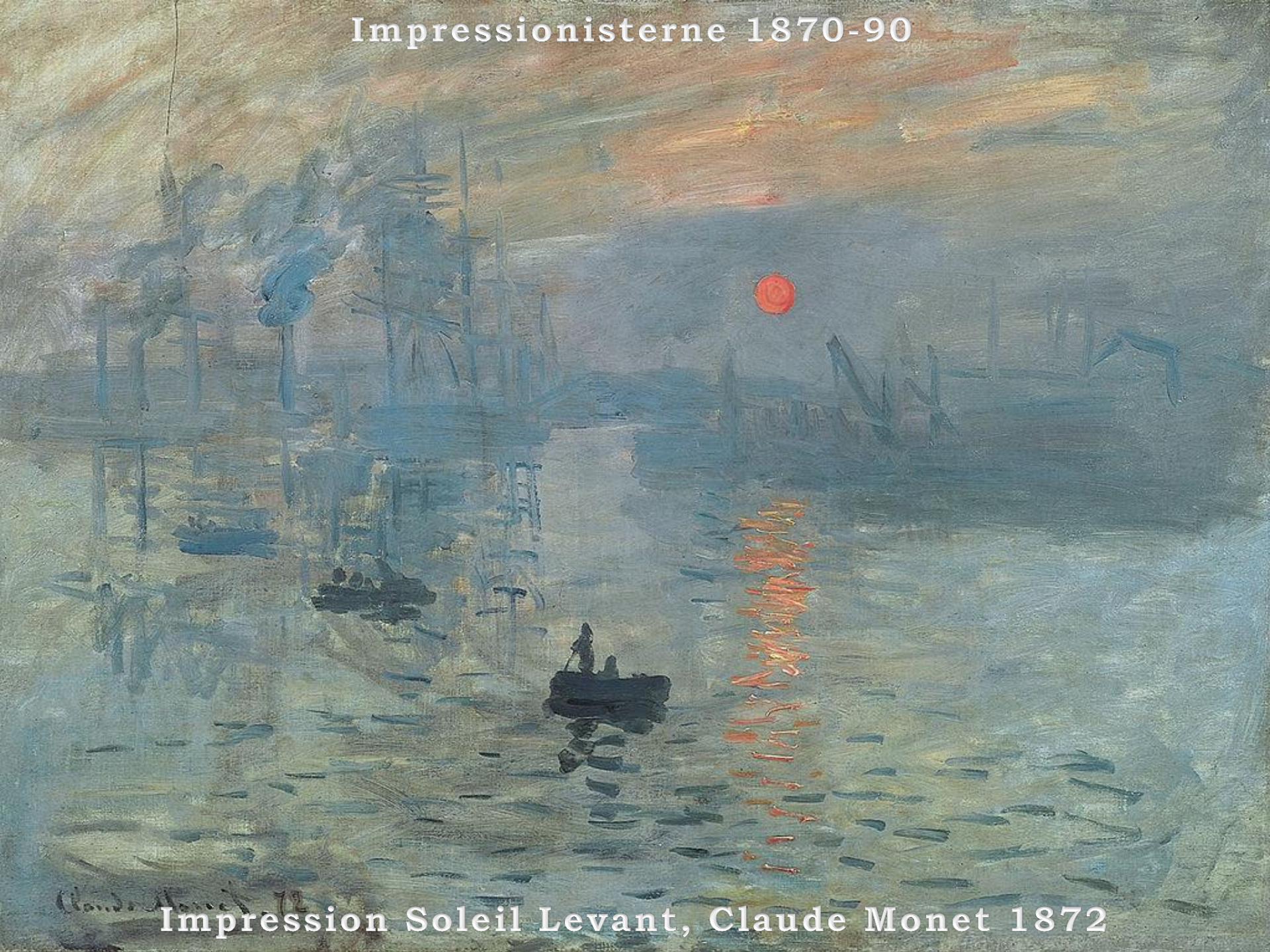
📄 Baltikavej, 20. nov. kl. 18:37

kr 250 (€ 34)

Næste bud: kr 250 (€ 34)

Ikke violet
men lilla

Impressionisterne 1870-90

Impression Soleil Levant, Claude Monet 1872

**Impressionisterne
eksperimenterede med at lægge
klare, ublandede farver direkte på
lærredet side om side med farver,
der var blandet på paletten først.**

**Impressionisterne brugte også
hvid maling i stor udstrækning for
at vise, hvordan lyset i glimt
rammer ting og kan være så
skarpt, at tingenes egentlige farve
bliver svær at opfatte.**

De klassiske frimærker

Det første danske frimærke er trykt i en brun jordfarve baseret på siena og okker.

Mærket skulle egentlig have været rødt af mønje, men farven var aggressiv og "åd" klichéerne.

Alle de klassiske danske skillingsmærker er trykt med farver, der er fremstillet af naturlige materialer.

Grøn blev fremstillet af giftstoffet arsen.

De tofarvede frimærker

Tryk 1

Tryk 2

Tiden for fremstillingen af de tofarvede frimærker falder sammen med perioden, hvor de syntetiske farver kommer frem. Det ses af, at farverne varierer fra tryk til tryk, samt at man efterhånden kan anvende nye farvevarianter.

De blå farver

Pariserblå/Berlinerblå/
Preussisk blå er et naturligt
jernholdigt og farvekraftigt
pigment. Dyb blå med svag
blåliggrøn skær.

Syntetisk blå blev fremstil-
let som Berlinerblå i 1704.
Koboltblå har et kraftigt
koboltholdigt pigment.
Fremstillet fra o. 1820.

De ultramarine farver

Ultramarin blev fremstillet af halvædelstenen lapis lazuli fra Afghanistan. Lidt billigere anvendtes smalte, der også er koboltholdig

Syntetisk ultramarin blev fremstillet fra 1830. Blå farver i mange nuancer udvikles i perioden fra 1870 til 1890.

De røde farver

Den røde farve blev fremstillet af mønje, ægte zinobor, farvestof af krapplanten, karmin og andre naturlige farvestoffer

Rød blev fremstillet syntetisk af tjære som lilla efter 1860.

De brune farver

Brun er jordfarve der forekommer i naturen. Pigmenterne var okker, siena og umbra. De fandtes i lerarter "Terra de Sienna".

Brun er en blandingsfarve. Rødt blandes med grønt eller gult, rødt og orange blandes med sort.

De grønne farver

Den grønne farve blev fremstillet af grundstoffet arsen og var ekstrem giftig.

Kendes fra de grønne værelser på herregårdene.

Grøn blev fremstillet syntetisk af tjære ligesom lilla efter 1860.

Det skal være tryk 1

De gule (grå) farver

Den gule farve blev hentet som jordfarve af okker i brud i Italien eller Frankrig. Hvis man brænder den gule okker, bliver den rød.

Syntetisk gul blev fremstillet fra omkring 1820 i form af oxydgul, der har et lidt grønligt skær.

Afslutning

Tryk 1 B60

Tryk 3 B16

Tryk 6 A68

Tryk 7 A75

Tryk 8 A80

De tidlige (8 øre) røde og (4 øre) ultramarine farver er lysægte og ikke bleget af sollys.

Det er kun de første lilla farver, der ikke er helt lysægte og derfor kan være bleget over tid.

Men farveblandingen kunne også give det indtryk.